

DOGMATIČNA KONSTITUCIJA O BOŽJEM RAZODETJU

Predgovor

1. Ko božjo besedo z vsem spoštovanjem posluša in jo zaupljivo oznanja, se cerkveni zbor ravna po besedah sv. Janeza: »Oznanjamo vam večno življenje, ki je bilo pri Očetu in se nam je razodelo – kar smo videli in slišali, oznanjamo vam, da bi bili tudi vi z nami združeni, mi pa smo združeni z Očetom in njegovim Sinom Jezusom Kristusom« (1 Jan 1, 2.3). Zato hoče cerkveni zbor, ko nadaljuje pot tridentinskega in 1. vaticanskega koncila, predložiti pravi nauk o božjem razodetju in njegovem izročanju poznejšim rodovom, da bi ves svet slišal oznanilo odrešenja in bi ob poslušanju veroval, v verovanju upal in v upanju ljubil.¹

1. poglavje: RAZODETJE

Narava razodetja

2. Bog je v svoji dobroti in modrosti hotel razodeti samega sebe in razkriti skrivnost svoje volje (prim. Ef 1, 9), da bi ljudje po Kristusu, učlovečeni Besedi, imeli v Svetem Duhu dostop k Očetu in bi postali deležni božje narave (prim. Ef 2, 18; 2 Pet 1, 4). V tem razodetju nevidni Bog (prim. Kol 1, 15; 1 Tim 1, 17) iz preobilja svoje ljubezni nagovarja ljudi kakor prijatelje (prim. 2 Mojz 33, 11; Jan 15, 14.15) in občuje z njimi (prim. Bar 3, 38), da bi jih povabil in sprejel v svoje občestvo. Ta načrt razodetja se uresničuje z dejanji in besedami, ki so med seboj v notranji zvezi: dela, ki jih Bog izvršuje v zgodovini odrešenja, nam razkrivajo in spričujejo nauk in vsebino, ki sta z besedami izražena, besede pa oznanjajo božja dela in osvetljujejo v teh delih vsebovano skrivnost. Toda najgloblja resnica, ki jo to razodetje razkriva o Bogu in o človekovem odre-

¹ Prim. sv. Avguštin, De catech. rudibus 4, 8: PL 40, 316.

šenju, nam sije v Kristusu, ki je hkrati srednik in polnost vsega razodetja.²

Pripravljanje evangeljskega razodetja

3. Bog, ki z Besedo vse ustvarja (prim. Jan 1, 3) in ohranjuje, daje ljudem po ustvarjenih bitjih trajno pričevanje o sebi (prim. Rimlj 1, 19,20) Ker pa je hotel odpreti pot do nadnaravnega zveličanja, je povrh tega že v začetku razodel samega sebe prastaršem. Po njihovem padcu je v njih z obljubo odrešenja prebudil upanje na zveličanje (prim. 1 Mojz 3, 15). Nenehno je skrbel za človeški rod, da bi podelil večno življenje vsem, ki vztrajno v dobrih delih iščejo odrešenje (prim. Rimlj 2, 6,7). Pozneje je poklical Abrahama, da bi iz njega naredil veliko ljudstvo (prim. 1 Mojz 12, 2), ki ga je za očaki vzgajal po Mojzesu in prerokih, da bi priznavalo samo njega kot živega in resničnega Boga, kot skrbnega Očeta in pravičnega sodnika in bi pričakovalo ljubljenega Odrešenika. Tako je skozi vekove pripravljaj pot evangeliju.

Polnost razodetja v Jezusu Kristusu

4. Potem ko je mnogokrat in na mnogotere načine Bog govoril po prerokih, »nam je te dni govoril po Sinu« (Hebr 1, 1.2). Poslal je svojega Sina, večno Besedo, ki razsvetljuje vse ljudi, da bi prebival med ljudmi in jim razkril notranjost Boga (prim. Jan 1, 1–18). Jezus Kristus, učlovečena Beseda, poslan kot »človek k ljudem«,³ »govori božje besede« (prim. Jan 3, 34) in dovrši odrešilno delo, ki mu ga je naložil Oče (prim. Jan 5, 36; 17, 4). Kdor Kristusa vidi, vidi tudi Očeta (prim. Jan 14, 9). On je tisti, ki z vso svojo navzočnostjo in nastopanjem, z besedo in dejanji, z znamenji in čudeži, predvsem pa s svojo smrtjo in s poveličanim vstajenjem od mrtvih in končno s poslanim Duhom resnice dopolnjuje in dovršuje razodetje ter z božjim pričevanjem potrjuje: Bog je z nami, da bi nas rešil iz temine greha in smrti ter nas obudil k večnemu življenju.

² Prim. Mt 11, 27; Jan 1, 14,17; 14, 6; 17, 1–3; 2 Kor 3, 16; 4, 6; Ef 1, 3–14.

³ Pismo Diognetu 7, 4: Funk, Patres Ap. I, 403.

Krščanski odrešenjski red kot nova in dokončna zaveza ne bo nikdar prešel; in preden se bo naš Gospod Jezus Kristus prikazal v slavi, ne smemo pričakovati nikakršnega novega javnega razodetja (prim. 1 Tim 6, 14 in Tit 2, 13).

Razodetje sprejmemo z vero

5. Bogu, ki se razodeva, smo dolžni »poslušnost vere« (Rimlj 16, 26; prim. Rimlj 1, 5; 2 Kor 10, 5.6). Z njo se človek svobodno vsega izroči Bogu, ko razodevajočemu Bogu izkaže »popolno pokorščino razuma in volje«⁴ in prostovoljno pritrди njegovemu razodetju. Da pride do take vere, je potrebna predhodna in pomagajoča božja milost ter notranja podpora Svetega Duha, ki naj nagiblje srce in ga obrača k Bogu, odpira duha in »vsem daje lahkoto, da resnici pritrđijo in jo z vero sprejmejo«.⁵ Da bi pa umevanje razodetja postajalo vedno globlje, v ta namen isti Sveti Duh vero neprestano spopolnjuje s svojimi darovi.

Božje razodetje in naravno spoznanje Boga

6. Z božjim razodetjem je Bog hotel skupaj z večnimi sklepi svoje volje glede odrešenja ljudi razkriti in priobčiti sam sebe, da bi imeli »deležnost pri božjih dobrinah, ki popolnoma presegajo uvid človeškega duha«.⁶

Cerkveni zbor izpoveduje, da je »Boga, počelo in cilj vseh stvari, mogoče z naravno lučjo razuma in stvarstva z gotovostjo spoznati« (prim. Rimlj 1, 20); uči pa, da je treba pripisovati njegovemu razodetju, »da morejo tudi v sedanjem stanju človeškega rodu vsi z lahkoto, s trdno gotovostjo in brez kake primesi zmote spoznati to, kar v božjih rečeh človeškemu razumu samo po sebi ni nedosegljivo«.⁷

⁴ *I. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 3. p.: Denz. 1789 (3008).

⁵ *Conc. Araus. II.*, c. 7: Denz 180 (377); *I. vat. k.*, n. m.: Denz. 1791 (3010).

⁶ *I. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 2. p. o razod.: Denz. 1786 (3005).

⁷ Pr. t.: Denz. 1785 in 1786 (3004 in 3005).

2. poglavje: POSREDOVANJE BOŽJEGA RAZODETJA

Apostoli in njihovi nasledniki – glasniki evangelija

7. Bog je v svoji največji dobrotljivosti uredil tako, da tisto, kar je razodel v zveličanje vseh narodov, ostane za vedno neokrnjeno in prihaja do vseh rodov. Zato je Kristus Gospod, v katerem se dovršuje vse razodetje veličastnega Boga (prim. 2 Kor 1, 20; 3, 14–4, 6), apostolom zapovedal, naj evangelij, ki ga je kot izpolnitev prejšnjih preroških obljub sam prinesel in z lastnimi usti razglasil, vsem oznanjajo kot vir vse odrešenijske resnice in nrnavnega življenja¹ in jim tako priobčujejo božje darove. To so zvesto izvrševali tako apostoli, ki so z ustnim oznanjevanjem, z zgledi in uredbami izročili naprej, kar so sprejeli iz ust, iz razgovora in iz del Jezusa Kristusa, ali pa so se naučili ob navdihovanju Svetega Duha, kakor tudi tisti apostoli in apostolski možje, ki so po navdihnjenju istega Svetega Duha zapisali oznanilo o odrešenju.²

Da bi se pa evangelij v Cerkvi ohranjal za vedno neokrnjen in živ, so apostoli zapustili kot naslednike škofo in jim izročili »svoje lastno učiteljsko mesto«.³ To sveto izročilo in sv. pismo obeh zavez sta kakor ogledalo, ki v njem Cerkev na svojem zemeljskem potovanju zre Boga, od katerega vse prejema, dokler ne bo prišla do tega, da ga bo gledala iz obličja v obličje, kakršen je (prim. 1 Jan 3, 2).

Sveto izročilo

8. Apostolsko oznanjevanje, ki je na poseben način izraženo v navdihnjenih knjigah, se je moralo po nepretrganem nasledstvu ohraniti do konca časov. Zato apostoli, ki izročajo, kar so tudi sami prejeli, opominjajo vernike, naj se držijo izročil, ki so se jih naučili bodisi po govoru bodisi po pismu (prim. 2 Tes 2, 15), in naj se

¹ Mt 28, 19.20 in Mr 16, 15; *Conc. Trid.*, S. 4, decr. de can. Scripturis; Denz. 783 (1501).

² Prim. *Conc. Trid.*, n. m.; *1. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 2. p.; Denz. 1787 (3006).

³ Sv. *Irenej*, Adv. haer. 3, 3, 1; PG 7, 848; Harvey 2, 9.

borijo za vero, ki jim je bila izročena enkrat za vselej (prim. Jud 3).⁴ Kar pa so apostoli izročili, obsega vse tisto, kar pospešuje sveto življenje božjega ljudstva in pomnožuje njegovo vero. In tako Cerkev s svojim naukom, z življenjem in bogočastjem trajno nadaljuje in vsem rodovom predaja naprej vse, kar sama jè, vse, kar veruje.

To apostolsko izročilo v Cerкви ob podpori Svetega Duha napreduje.⁵ Raste namreč razumevanje izročениh stvari in besed po preudarjanju [ex contemplatione] in preučevanju vernikov, ki to premišljujejo v svojem srcu (prim. Lk 2, 19.51), po notranjem uvidevanju duhovnih stvarnosti, kakršnega dobivajo iz izkustva, in po oznanjevanju tistih, ki so s škofovskim nasledstvom prejeli zanesljivo karizmo resnice. To se pravi, Cerkev v stoletjih stalno teži k polnosti božje resnice, dokler se v njej ne izpolnijo božje besede.

Izjave cerkvenih očetov pričujejo za oživljajočo navzočnost tega izročila, katerega bogastvo se izliva v dejavnost in življenje Cerkve, ki veruje in moli. Po istem izročilu se Cerkev seznanja s celotnim kanonom svetih knjig; in sveto pismo je po tem izročilu v Cerкви deležno globljega umevanja in je neprestano dejavno. Tako Bog, ki je nekoč govoril, stalno govori z nevesto svojega ljubljeneega Sina, in Sveti Duh, po katerem odmeva živi glas evangelija v Cerкви in po njej v svetu, vodi vernike v vso resnico ter napravlja, da Kristusova beseda med njimi v obilju prebiva (prim. Kol 3, 16).

Razmerje med izročilom in sv. pismom

9. Sveto izročilo in sveto pismo sta med seboj tesno povezana in drug drugega deležna. Iz istega božjega studenca pritekata oba in se tako rekoč zlivata v enoto ter se usmerjata k istemu cilju. Sveto pismo je namreč božja beseda, kolikor je ob navdihovanju božjega Duha pismeno zaznamovana; sveto izročilo pa božjo besedo, ki sta jo Kristus Gospod in Sveti Duh zaupala apostolom, v celoti predaja naprej njihovim naslednikom, da jo ob razsvetljujočem vodstvu Duha resnice v svojem oznanjevanju zvesto ohranjajo, razlagajo in razširjajo. To je razlog, da Cerkev svoje gotovosti glede

⁴ Prim. *Conc. Nicaen. II*: Denz. 303 (602); *Conc. Constant. IV*, S. 10, c. 1: Denz 336 (650—652).

⁵ *I. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 4. p.: Denz. 1800 (3020).

vsega, kar je razodeto, ne zajema samo iz svetega pisma. Zato je oboje treba sprejemati in ceniti z enako ljubeznijo in spoštovanjem.⁶

Izročilo, sv. pismo in božje ljudstvo ter cerkveno učiteljstvo

10. Sveto izročilo in sv. pismo sestavljata en sam Cerкви izročen sveti zaklad božje besede. Ko se oklepa tega zaklada, vse sveto ljudstvo, združeno s svojimi pastirji, stanovitno vztraja v nauku apostolov in bratski skupnosti, v lomljenju kruha in molitvah (prim. Apd 2, 42 gr.), tako da v zvestobi do izročene vere ter v njenem udejanjanju in izpovedovanju vlada edinstveno soglasje med predstojniki in verniki.⁷

Naloga obvezujoče [authentice] razlagati zapisano ali izročeno božjo besedo⁸ je zaupana živemu cerkvenemu učiteljstvu,⁹ ki svojo avtoriteto izvršuje v imenu Jezusa Kristusa. To učiteljstvo pa ni nad božjo besedo, ampak ji služi, ko uči samo tisto, kar je izročeno: po božjem naročilu in ob podpori Svetega Duha to pobožno posluša, svetó čuva in zvesto razlaga; in iz tega edinega zaklada vere črpa vse tisto, kar predlaga v verovanje kot od Boga razodeto.

Jasno je torej, da je vse troje – izročilo, sveto pismo in cerkveno učiteljstvo – po premodrem božjem sklepu tako med seboj povezano in združeno, da ni enega brez drugega in da vse skupaj, vsako na svoj način ob delovanju enega Svetega Duha, učinkovito prispeva k zveličanju duš.

3. poglavje: NAVDIHNJENJE IN RAZLAGA SVETEGA PISMA

Navdihnjenje in resničnost sv. pisma

11. Od Boga razodeta resnica, ki jo vsebuje in posreduje sv. pismo, je bila zapisana po navdihnjenju Svetega Duha. Knjige stare

⁶ Prim. *Conc. Trid.*, S. 4, n. m.: Denz. 783 (1501).

⁷ Prim. *Pij XII.*, apost. konst. »Munificentissimus Deus«, 1. nov. 1950: AAS 42 (1950) 756, v primerjavi z besedami sv. *Ciprijana*, Ep. 66, 8: Hartel III B, 733: »Cerkev mu je ljudstvo v edinosti s škofom in čreda v zvezi s pastirjem« (Lukman, Sv. Cidr. izbr. spisi I, Ljubljana 1944, 250).

⁸ *I. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 3. p.: Denz. 1792 (3011).

⁹ Prim. *Pij XII.*, okr. »Humani generis«, 12. 8. 1950: AAS 42 (1950) 568–569; Denz 2314 (3886).

in nove zaveze v celoti z vsemi njihovimi deli ima sveta mati Cerkev na temelju apostolskega verovanja za svete in kanonične, in sicer zaradi tega, ker so napisane po navdihnjenju Svetega Duha¹ (prim. Jan 20, 31; 2 Tim 3, 16; 2 Pet 1, 19–21; 3, 15.16) in imajo torej Boga za avtorja ter so kot takšne izročene Cerkvi.² Pri sestavljanju svetih knjig je Bog izbral ljudi, ki jih je tako naravnaval, da so ob uporabi svojih sposobnosti in moči – na temelju njegovega delovanja v njih in po njih³ – kot resnični avtorji zapisali vse to in samo to, kar je on hotel.⁴

Ker moramo torej vse to, kar trdijo navdihnjeni avtorji ali hagiografi, imeti za trditev Svetega Duha, zato moramo izpovedovati, da svetopisemske knjige zanesljivo, zvesto in brez zmote učijo resnico, ki jo je Bog hotel imeti zaradi našega zveličanja zapisano v sv. pismu.⁵ Tako je »vse od Boga navdihnjeno pismo koristno za pouk, za prepričevanje, za popoljševanje in za vzgojo v pravičnosti, da bi bil božji človek popoln, za vsako dobro delo pripraven« (2 Tim 3, 16.17).

Razlaganje sv. pisma

12. Ker pa je Bog v sv. pismu govoril po ljudeh na človeški način,⁶ zato mora razlagalec sv. pisma, če naj spozna, kaj nam je Bog hotel priobčiti, skrbno preiskati, kaj so sveti pisatelji v resnici hoteli povedati in kaj je Bog po njihovih besedah hotel razkriti.

¹ Prim. *I. vat. k.*, dogm. konst. o kat. veri, 2. p.: Denz. 1787 (3006); biblična komisija, odlok 18. 6. 1915: Denz. 2180 (3629) in EB 420; kongregacija sv. oficija, pismo 22. dec. 1923: EB 499.

² Prim. *Pij XII.*, okr. »Divino afflante Spiritu«, 30. sept. 1943: AAS 35 (1943) 314 in EB 556.

³ »V« in »po« človeku: prim. Hebr 1, 1 in 4, 7 (»V«); 2 Kralj 23, 2; Mt 1, 22 in na več mestih (»po«); *I. vat. k.*, Schema de doctr. cath., op. 9: Coll. Lac. VII, 522.

⁴ *Leon XIII.*, okr. »Providentissimus Deus«, 18. nov. 1893: Denz. 1952 (3293) in EB 125.

⁵ Prim. sv. *Avguštin*, Gen. ad litt. 2, 9, 20: PL 34, 270–271; Ep. 82, 3: PL 33, 277 in CSEL 34, 2, 354; sv. *Tomaž Akv.*, De ver. q. 12 a. 2 c.; *Conc. Trid.*, S. 4, de can. Scripturis: Denz 783 (1501); *Leon XIII.*, okr. »Providentissimus Deus«: EB 121, 124, 126–127; *Pij XII.*, okr. »Divino afflante Spiritu«: EB 539.

⁶ Sv. *Avguštin*, De civ. Dei 7, 6, 2: PL 41, 537; CSEL 40, 2, 228.

Da doženemo namen svetih pisateljev pri njihovem pisanju, je treba med drugim upoštevati tudi »literarne vrste«.

Kajti resnica je zdaj tako zdaj drugače podana in izražena v tekstih, ki so na različni način zgodovinske, preroške ali pesniške narave, ali v drugačnih govornih vrstah.

Potrebno je dalje, da razlagalec poišče smisel, ki ga je sveti pisatelj hotel izraziti in ga je izrazil v danih okoliščinah, v razmerah svojega časa in svoje kulture ter s pomočjo literarnih vrst, ki so bile tedaj v rabi.⁷ Da namreč pravilno razumemo, kaj je sveti pisatelj s svojim spisom hotel trditi, je potrebno posvetiti dolžno pozornost tistim običajnim načinom mišljenja, govorjenja in pripovedovanja, ki so prevladovali v času svetega pisatelja, pa tudi onim oblikam, ki so bile tedaj v navadi v vsakdanjem občevanju ljudi.⁸

Ker moramo sv. pismo brati in razlagati v istem Duhu, v katerem je bilo napisano,⁹ je za pravilno ugotovitev smisla svetih besedil treba nič manj vestno upoštevati vsebino in enoto celotnega sv. pisma kakor tudi živo izročilo vse Cerkve ter analogijo vere. Naloga razlagalcev je ta, da se po teh pravilih prizadevajo za globlje umevanje in razlaganje smisla sv. pisma, da bi tako rekoč iz predhodnega pripravljalnega preučevanja zorela sodba Cerkve. Kajti vse to, kar je v zvezi z razlaganjem sv. pisma, je končno podrejeno sodbi Cerkve, ki opravlja od Boga naloženo poslanstvo in službo varovanja in razlaganja božje besede.¹⁰

Božji sestop

13. V sv. pismu se torej razodeva – seveda brez kakršnekoli okrnitve božje resnice in svetosti – čudoviti »sestop« večne Modrosti, »da bi spoznali neizrekljivo božjo dobrotljivost in dojeli tisto véliko prilagoditev govornice, kakršno je Bog uporabil v svoji previdnostni

⁷ Sv. Avgustin, De doctr. christ. 3, 18, 26: PL 34, 75–76; CSEL 80, 95.

⁸ Pij XII., n. m.: Denz. 2294 (3829–3830); EB 557–562.

⁹ Prim. Benedikt XV., okr. »Spiritus Paraclitus«, 15. sept. 1920: EB 469; sv. Hieronim, In Gal. 5, 19–21: PL 26, 417 A.

¹⁰ Prim. 1. vat. k., dogm. konst. o kat. veri, 2. p.: Denz. 1788 (3007).

skrbi za našo naravo«. ¹¹ Božje besede, izražene v človeških jezikih, so se namreč priličile človeški govorici, kakor si je nekoč Beseda večnega Očeta privzela nebogljenjo človeško meso in postala podobna ljudem.

4. poglavje: STARA ZAVEZA

Odrešenjska zgodovina v knjigah stare zaveze

14. Ko je hotel Bog v svoji preobilni ljubezni poskrbeti za odrešenje celotnega človeškega rodu, je to odrešenje pripravil s tem, da si je po posebnem načrtu izbral ljudstvo, kateremu bi zaupal obljube. Sklenil je zavezo z Abrahamom (prim. 1 Mojz 15, 18) in po Mojzesu z izraelskim ljudstvom (prim. 2 Mojz 24, 8). Nato se je ljudstvu, ki si ga je pridobil zase, kot edini pravi in živi Bog z besedami in dejanji tako razodeval, da je Izrael izkusil, kakšna so božja pota z ljudmi. Ta pota je Izrael, ko mu je Bog sam govoril po ustih prerokov, iz dneva v dan globlje in jasneje razumeval in jih vedno bolj na široko izpričeval med narodi (prim. Ps 21, 28.29; 95, 1-3; Iz 2, 1-4; Jer 3, 17). Tisto udejanjanje odrešenjskega načrta, ki so ga sveti pisatelji vnaprej oznanjali, o njem pripovedovali in ga razlagali, je kot resnična božja beseda vsebovano v knjigah stare zaveze; zato te od Boga navdihnjene knjige ohranjajo neminljivo veljavo: »Karkoli se je namreč poprej napisalo, se je napisalo v naše poučenje, da bi imeli upanje po potrpežljivosti in po tolažbi iz pisem« (Rimlj 15, 4).

Pomembnost stare zaveze za kristjane

15. Potekanje odrešenjskega reda stare zaveze je bilo naravnano predvsem na to, da bi pripravljalo, preroško naznanjalo (prim. Lk 24, 44; Jan 5, 39; 1 Pet 1, 10) in z različnimi podobami nakažovalo (prim. 1 Kor 10, 11) prihod Kristusa, vesoljnega odrešenika, in prihod mesijanskega kraljestva. V skladu s položajem človeškega rodu razodevajo knjige stare zaveze vsem pred časi, ko je Kristus

¹¹ Sv. *Janez Krizostom*, In Gen. 3, 8 (hom. 17, 1): PG 53, 134: »Attemperatio«, gr. »synkatábasis«, slov. »sestop« (spustitev navzdol, podobno kakor se mati skloni k detetu, da ga ljubeče dvigne).

vzpostavil odrešenje, spoznanje o Bogu in o človeku ter načine, kako pravični in usmiljeni Bog ravna z ljudmi. Te knjige sicer vsebujejo tudi nepopolne in časovno pogojene stvari, kljub temu pa izpričujejo resnično božjo umetnost vzgajanja.¹ Živ čut za Boga izražajo in shranjajo vzvišene nauke o Bogu, osrečujočo ter zveličavno modrost o človekovem življenju in čudovite molitvene zaklade. V njih je končno skrita skrivnost našega odrešenja. Zato morajo tisti, ki verujejo v Kristusa, te knjige sprejemati z vsem spoštovanjem.

Enota obeh zavez

16. Bog, ki je navdihovalec in avtor knjig obeh zavez, je z modrostjo uredil tako, da se nova zaveza v stari skriva, stara pa v novi odkriva.² Kajti čeprav je Kristus v svoji krvi ustanovil zavezo (prim. Lk 22, 20; 1 Kor 11, 25), so vendar bile knjige stare zaveze v celoti sprejete v evangeljsko oznanilo³ in dobivajo ter razkrivajo polnost svojega pomena v novi zavezi (prim. Mt 5, 17; Lk 24, 27; Rimlj 16, 25.26; 2 Kor 3, 14–16), ki jo s svoje strani osvetljujejo in razlagajo.

5. poglavje: NOVA ZAVEZA

Odličnost nove zaveze

17. Božja beseda, ki je božja moč za rešitev vsakogar, kateri veruje, nastopa in izkazuje svojo moč na edinstven način v spisih nove zaveze. Ko je namreč nastopila polnost časov (prim. Gal 4, 4), se je Beseda »učlovečila in se je naselila med nami«, polna milosti in resnice (Jan 1, 14). Kristus je na zemlji vzpostavil božje kraljestvo; z dejanji in besedami je razodel svojega Očeta in sam sebe; in dovršil je svoje delo s smrtjo, vstajenjem in veličastnim vnebohodom ter s poslanim Svetim Duhom. Povišan z zemlje vse priteguje k sebi

¹ *Pij XI.*, okr. »Mit brennender Sorge«, 14. mar. 1937: AAS 29 (1937) 151.

² Sv. *Avguštin*, Quaest. in Hept. 2, 73: PL 34, 623.

³ Sv. *Irenej*, Adv. haer. 3, 21, 3: PG 7, 950 (= 25: Harvey 2, 115); sv. *Ciril Jeruz.*, Catech. 4, 35: PG 33, 497; *Teodor iz Mopsvestije*, In Soph. 1, 4–6: PG 66, 452 D-453 A.

(prim. Jan 12, 32 gr.) – on, ki edini ima besede večnega življenja (prim. Jan 6, 68).

Ta skrivnost ni bila odkrita drugim rodovom, kakor je bila zdaj razodeta njegovim svetim apostolom in prerokom v Svetem Duhu (prim. Ef 3, 4–6 gr.), da bi oznanjali evangelij, prebujali vero v Jezusa kot Kristusa in Gospoda ter zbirali Cerkev. Neminljivo in božje pričevanje za vse to so spisi nove zaveze.

Apostolski izvor evangelijev

18. Nikomur ni neznano, da med vsemi svetopisemskimi knjigami, tudi med knjigami nove zaveze, evangelijem upravičeno pripada prednost. Saj so glavno pričevanje o življenju in nauku učlovene Besede, našega Odrešenika.

Da imajo štirje evangeliji apostolski izvor, tega se je Cerkev vedno in povsod držala in še drži. Kar so namreč oznanjali apostoli po Kristusovem naročilu, to so nam potem po navdihnjenju božjega Duha oni sami in apostolski možje pismeno izročili kot temelj vere: četverni evangelij po Mateju, Marku, Luku in Janezu.¹

Zgodovinskost evangelijev

19. Sveta mati Cerkev se je trdno in kar najvztrajneje držala in se drži prepričanja, da štirje navedeni evangeliji, katerih zgodovinskost brez obotavljanja zatrjuje, zvesto podajajo to, kar je Jezus, božji Sin, v času svojega življenja med ljudmi v resnici storil in učil v njihovo večno zveličanje, do dneva, ko je bil vzet v nebesa (prim. Apd 1, 1.2). Apostoli so po Gospodovem vnebohodu to, kar je on govoril in delal, poslušavcem izročili s tistim polnejšim razumevanjem, kakršnega so bili deležni iz izkustva v zvezi z dogodki Kristusovega poveličanja² in iz razsvetljujoče luči Duha resnice.³ A sveti pisatelji so štiri evangelije sestavili tako, da so odbrali nekaj od množice tega, kar je bilo izročeno ali ustno ali tudi že pismeno,

¹ Prim. sv. *Irenej*, Adv. haer. 3, 11, 8: PG 7, 885; ed. Sagnard, 194.

² Prim. Jan 14, 26; 16, 13.

³ Jan 2, 22; 12, 16; prim. 14, 26; 16, 12, 13; 7, 39.

nekatero stvari strnili v pregledno enoto ali – z ozirom na položaj cerkva – pojasnili; obdržali so, končno, obliko oznanila, vedno pa tako, da nam priobčujejo neponarejeno resnico o Jezusu.⁴ Naj so namreč pisali ali iz lastnega spomina in spominjanja ali na temelju pričevanja tistih, »ki so od začetka bili očividci in služabniki besede«, vedno so to delali z namenom, da spoznamo »resničnost« besed, o katerih smo bili poučeni (prim. Lk 1, 2–4).

Druge knjige nove zaveze

20. Kanon nove zaveze obsega poleg štirih evangelijev tudi liste svetega Pavla in druge apostolske spise, ki so napisani po navdihnjenju Svetega Duha. Ti spisi po premodrem božjem sklepu potrjujejo vse, kar zadeva Jezusa Kristusa, bolj in bolj pojasnjujejo njegov pristni nauk in oznanjajo odrešilno moč Kristusovega božanskega dela; tudi pripovedujejo o začetkih in čudovitem širjenju Cerkve ter napovedujejo njeno dovršitev v slavi.

Gospod Jezus je namreč ostal pri svojih apostolih, kakor je obljubil (prim. Mt 28, 20); in poslal jim je Duha Tolažnika, ki naj bi jih vodil k popolni resnici (prim. Jan 16, 13).

6. poglavje: SVETO PISMO V ŽIVLJENJU CERKVE

Vloga sv. pisma v Cerkvi

21. Cerkev je sv. pismo vedno spoštovala podobno kakor Gospodovo telo samo; saj, posebno v svetem bogoslužju, z mize božje besede in Kristusovega telesa neprenehoma jemlje kruh življenja in ga daje na voljo vernikom. Sveto pismo je obenem s svetim izročilom vedno imela in ima za vrhovno pravilo svoje vere; kajti od Boga je navdihnjeno in enkrat za vselej zapisano ter nespremenljivo podaja besedo Boga samega tako, da v besedah prerokov in apostolov odmeva glas Svetega Duha. Kakor krščansko vernost samo takó mora tudi vse krščansko oznanjevanje nahranjati in

⁴ Prim. navodilo »Sancta Mater Ecclesia« papeškega sveta za pospeševanje bibličnega študija: AAS 56 (1964) 715.

usmerjati sv. pismo. Oče, ki je v nebesih, prihaja v svetih knjigah ljubeče svojim otrokom naproti in se z njimi pogovarja. In v božji besedi je vsebovana tolikšna sila in moč, da je ta božja beseda za Cerkev opora in življenjska čilost, za otroke Cerkve trdnost vere, hrana duše ter čisti in neusahljivi studenec duhovnega življenja. Zato o svetem pismu veljajo v odličnem pomenu besede: »Živa je namreč božja beseda in učinkovita« (Hebr 4, 12), »dvigniti vas more in vam dati delež med vsemi svetimi« (Apd 20, 32; prim. 1 Tes 2, 13).

Potrebност različnih prevodov

22. Kristusovim vernikom mora biti na široko odprt dostop do svetega pisma. Zaradi tega je Cerkev že od začetka sprejela za svojega oni starodavni grški prevod stare zaveze, imenovan po sedemdeseterih možeh. Vedno pa ima v časti tudi druge vzhodne in latinske prevode, zlasti tistega, ki ga imenujemo vulgato. Ker pa mora božja beseda biti na voljo v vseh časih, se mati Cerkev z materinsko skrbjo trudi, da bi bili napravljeni dobri in pravilni prevodi v vseh jezikih, posebno iz izvirnih besedil svetih knjig. Če bodo ti prevodi ob primerni priliki in z odobrenjem cerkvene avtoritete napravljeni s skupnim naporom tudi s sodelovanjem ločenih bratov, jih bodo mogli uporabljati vsi kristjani.

Apostolska naloga katoliških teologov

23. Nevesta učlovečene Besede, Cerkev, se – poučena od Svetega Duha – trudi, da bi čedalje globlje umevala sv. pismo in bi svoje otroke neprenehoma hranila z božjo besedo; zato tudi primerno pospešuje preučevanje vzhodnih in zahodnih cerkvenih očetov in svetih bogoslužij. Katoliški eksegeti in drugi zastopniki bogoslovne znanosti si morajo ob vnetem skupnem sodelovanju prizadevati, da pod nadzorstvom cerkvenega učiteljstva z ustreznimi pripomočki sv. pismo tako raziskujejo in podajajo, da bo moglo kar največ služabnikov božje besede zares plodovito priskrbovati božjemu ljudstvu tisto hrano sv. pisma, ki razsvetljuje razum, utrjuje voljo in vžiga

srca ljudi v ljubezni do Boga.¹ Cerkevni zbor spodbuja sinove Cerkev, ki se posvečajo bibličnim vedam, naj delo, ki so ga srečno začeli, z vedno novimi močmi v duhu Cerkev z vso prizadevnostjo nadaljujejo.²

Sv. pismo in teologija

24. Sveta teologija se kot na trajni temelj opira na napisano božjo besedo skupaj s svetim izročilom. V njej teologija dobiva svojo trdnost in moč in se vedno pomlaja s tem, da se v luči vere pogloblja v vso resnico, obseženo v Kristusovi skrivnosti. Sv. pismo vsebuje božjo besedo in je v resnici božja beseda, ker je navdihnjeno; zato naj bo preučevanje sv. pisma tako rekoč duša svete teologije.³ Iz te svetopisemske besede dobiva zdravo hrano in sveto moč tudi služba besede, to je dušnopastirsko pridiganje, kateheza in sploh vsak krščanski pouk, v katerem mora zavzemati odlično mesto liturgična homilija.

Priporočeno branje sv. pisma

25. Zato morajo vsi kleriki, predvsem Kristusovi duhovniki in drugi, ki se kot diakoni ali katehisti zakonito posvečajo službi besede, neprestano gojiti duhovno branje in temeljito preučevanje sv. pisma, da ne bi kdo od njih postal »prazen oznanjevalec božje besede na zunaj, ne da bi bil poslušalec na znotraj«,⁴ ko mora vendar, posebno v svetem bogoslužju, deliti neizmerno bogastvo božje besede z verniki, ki so mu izročeni. Enako tudi vse v Kristusa verujoče, zlasti še redovnike, cerkveni zbor močno in na poseben način spodbuja, naj si s pogostnim branjem sv. pisma pridobijo »vzvišeno spoznanje Kristusa Jezusa« (Flp 3, 8). »Nepoznanje sv.

¹ Prim. *Pij XII.*, okr. »Divino afflante Spiritu«: EB 551, 553, 567; biblična komisija, navodilo o pravilnem poučevanju sv. pisma v semeniških in redovniških zavodih, 13. maja 1950: AAS 42 (1950) 495–505.

² Prim. *Pij XII.*, pr. t.: EB 569.

³ Prim. *Leon XIII.*, okr. »Providentissimus Deus«: EB 114; *Benedikt XV.*, okr. »Spiritus Paraclitus«: EB 483.

⁴ *Sv. Avguštin*, Sermon. 179, 1: PL 38, 966.

pisma namreč pomeni nepoznanje Kristusa.«⁵ Naj se torej radi poglabljajo v sveto besedilo samo, bodisi pri svetem bogoslužju, ki je prepojeno s svetopisemskimi besedami, bodisi s pobožnim branjem ali pa tudi v ustreznih ustanovah in z drugimi pripomočki, ki se z odobrenjem in s prizadevnostjo pastirjev Cerkve v našem času povsod hvalevredno širijo. Spominjajo pa naj se: branje sv. pisma mora spremljati molitev, da to branje postane pogovor med Bogom in človekom; kajti Boga, »njega nagovarjamo, kadar molimo; njega poslušamo, kadar beremo božje izreke«.⁶

Cerkvenim predstojnikom, »pri katerih je apostolski nauk«,⁷ pripada dolžnost, da sebi izročene vernike primerno navajajo na pravilno uporabljanje svetopisemskih knjig, posebno nove zaveze in predvsem evangelijev, s prevodi svetih besedil. Ti prevodi naj bodo opremljeni s potrebnimi in res zadostnimi razlagami, da bodo otroci Cerkve varno in koristno uporabljali sv. pismo in se prepajali z njegovim duhom.

Razen tega naj bodo prirejene z ustreznimi opombami opremljene izdaje sv. pisma, ki jih bodo mogli uporabljati tudi nekristjani in ki so prilagojene njihovim razmeram. Za širjenje takih izdaj naj modro skrbijo tako dušni pastirji kakor tudi kristjani katerega koli stanu.

Sklep

26. Tako naj se torej z branjem in preučevanjem svetih knjig »božja beseda razširja in proslavlja« (2 Tes 3, 1) in Cerkvi izročeni zaklad božjega razodetja naj srca ljudi bolj in bolj napolnjuje. Kakor iz stalne udeležbe pri evharistični skrivnosti raste življenje Cerkve, tako smemo upati na nov polet duhovnega življenja iz pomnoženega spoštovanja do božje besede, ki »obstane na veke« (Iz 40, 8; prim. 1 Pet 1, 23–25).

⁵ Sv. *Hieronim*, Comm. in Is., ProL.: PL 24, 17; prim. *Benedikt XV.*, okr. »Spiritus Paraclitus«: EB 475–480; *Pij XII.*, okr. »Divino afflante Spiritu«: EB 544.

⁶ Sv. *Ambrož*, De officiis ministr. I, 20, 88: PL 16, 50.

⁷ Sv. *Irenej*, Adv. haer. 4, 32, 1: PG 7, 1071 (= 49, 2: Harvey 2, 255).